

Felsefi Okuma ve Yazma - 1

1. Felsefi okuryazarlık; felsefenin temel terim ve bakış açılarıyla ilgili yeterli donanımı gerektirir. Felsefe okuru, metinlere felsefi bir ilgiyle yaklaşan kişidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi felsefi bir metnin analizi ile ilgili söylendiğinde yanlış olur?

- A) Metinde ele alınan problemler değerlendirilir.
- B) Metinde hangi kavram ve terimlerin geçmiş olduğu incelenir.
- C) Kavramların metin bağlamında ele alındığı anlamlarının değerlendirilmesi sağlanır.
- D) Problemi geliştiren fikir, argüman ve eleştiriler arasındaki geçişler ele alınır.
- E) Metin aynı okuyucu tarafından hep aynı şekilde yorumlanır.

2. Felsefe uğraşısı, kişinin herhangi bir konuda fikir ve düşüncelerini kendi için açık kılmasıyla başlar. Bu açık kılma ile sorun bilinci oluşur, yani refleksiyon yapmanın düşüncüyü ne denli geliştirdiği kavranmış olur.

Bu açıklamada "refleksiyon yapma" ifadesi ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Bireysel ve toplumsal konuların sorunsal haline dönüştürülmesi
- B) Kişinin kendi düşüncesi üzerine düşünmesi
- C) Felsefe uğraşısında olan kişinin ön yargıları ile hareket etmesi
- D) Genel- geçer doğrulara ulaşmanın yöntemi olması
- E) Düşüncedeki karmaşıklığı artırmak için kullanılması

3. Farabi var olan her şeyin Tanrı'nın bir yansıması, ondan zorunlu bir taşmanın sonucu ortaya çıktığını ileri sürer. Tanrı özü itibarıyla akıl olduğundan, ondan taşan şeyler de akılsaldır. Böyle olduğu içindir ki insan akıl yoluyla hem var olanların hem de Tanrı'nın bilgisine erişebilir. Doğru ve erdemli bir yaşam işte bu bilgiye uygun bir yaşam olacaktır.

Buna göre Farabi erdemli yaşamın ilkelerini aşağıdakilerin hangisinde bulmaktadır?

- A) İnsan ilişkilerinde
- B) Metafizik alanda
- C) Ödev duygusunda
- D) Doğal koşullarda
- E) Koşulsuz buyrukta

4. Plinius'un dediği gibi, herkes kendisi için bir derstir; el-verir ki insan kendini yakından görmesini bilsin. Benim yaptığım, bildiklerimi söylemek değil kendimi öğrenmek; başkasına değil kendime ders veriyorum. Ama bunları başkalarına da anlatmakla kötü bir iş yapmıyorum. Bana yararı olan bu işin belki başkasına da yararı olabilir. Ruhumuzun ele avuca sığmayan akışını gözlemek, onun karanlık derinliklerine kadar inmek, türlü hallerindeki bunca incelikleri ayırt edip yazmak zannedildiğinden çok daha zahmetli bir iştir.

Montaigne – Denemeler

Bu parçadan hareketle yazarın aşağıdakilerden hangisini amaç edindiği söylenemez?

- A) Ruhunun inceliklerini bilmeyi
- B) Zahmetli bir işe girişmeyi
- C) Kendi özelliklerinin farkına varmayı
- D) Toplum yararına bir iş yapmayı
- E) Kendi hayatından dersler çıkarmayı

5. "Tarih boyunca gördüğümüz filozofların çoğu bilgindir. Bir kısmı topluma yön verici, bir kısmı ahlak öğretici, bir kısmı ise mantıkçı ve matematikçidir."

Buna göre filozofların farklı konuları ele almalarının nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Değer yargıları ile hareket etmiş olmaları
- B) Doğruları sorgularken akılcı bakış açıları
- C) Ortak bir eğitim almış olmaları
- D) İlgi alanlarının farklı olması
- E) Toplumlara etkileyebilecek kişilikte olmaları

6. Büyük filozoflar görüşlerini genellikle felsefi sistemler halinde ortaya koyarlar. Örneğin Platon, Aristoteles, Kant gibi filozoflar, kendi çağlarının koşulları ve özellikleri doğrultusunda varlık, bilgi, ahlak ve siyaset gibi temel problem alanlarına ilişkin yeni bakış açılarıyla farklı görüşler geliştirmişlerdir. Bu görüş ve fikirlerini de, öğeleri arasındaki bağlantıların açıkça görüldüğü, kendi içinde tutarlı bütünler halinde ortaya koymuşlardır.

Bu metne göre aşağıdakilerden hangisi felsefi sistemin bir özelliği olamaz?

- A) Konuya ilişkin her filozofun bakış açısı farklı olabilir.
- B) Temeli mantıksal tutarlılık üzerine kuruludur.
- C) Konusu belli bir varlık alanıyla sınırlıdır.
- D) Yapısal olarak akıl ve mantık ilkelerine uygundur.
- E) İçinde bulunduğu çağın toplumsal olaylarından etkilenir.

Felsefi Okuma ve Yazma - 1

7. Bilgi denildiğinde en genel anlamda özne ile nesne arasındaki bağdan doğan ürün anlaşılır. Ancak bilgilerimiz, bilgi edinilirken izlenen yollar ve konu edildiği şeyler açısından farklılıklar gösterir. Bu sebeple gündelik, felsefi, bilimsel, teknik, sanatsal ve dini bilgi gibi türler ortaya çıkmıştır.

Buna göre bir bilginin türü belirlenirken aşağıdakilerden hangisi esas alınır?

- A) Kaynağının ne olduğu
- B) Öznel mi yoksa nesnel mi olduğu
- C) Genel geçer olup olmadığı
- D) Nesnesi ve elde edilmiş yönteminin ne olduğu
- E) Duyulara mı yoksa akla mı dayandığı

8. Masa yıpranır ve eskir, kullanılmaz hale gelir. Bu masa artık masa olmaktan çıkmış başka bir şey olmuştur. Fakat masayı masa yapan düşünce, önceden mevcuttur ve sonsuza kadar aynı kalır.

Bu düşüncelere sahip bir filozof aşağıdaki yargılardan hangisini savunmuş olamaz?

- A) Kesin bilgi görelidir.
- B) Düşünceler mutlaklardır.
- C) Asıl gerçeklik ideadır.
- D) Nesnel dünya değişir.
- E) Kesin bilgi düşünsel temellidir.

9. Felsefe tarihinde bilginin kaynağına ilişkin birçok kuram vardır. Bu kuramlar aynı zamanda bilginin imkânı, sınırları, değeri ve doğruluğun ölçütleri gibi temel epistemolojik sorunlara ilişkin de köklü ve iddialı çözümleri içerirler. Filozofların ister bilgi alanında olsun ister başka bir alanda, tüm görüşleri kendi içinde tutarlı, anlamlı bir yapı göstermektedir. Bir felsefi kuram günümüze kadar ulaşmış ise bu özellikleri içinde barındırdığı içindir.

Metinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşmaz?

- A) Felsefenin konuları arasında bilgi dışında başka konularda bulunmaktadır.
- B) Felsefede görüşler sunulurken malzemenin tutarlı bir şekilde işlenmesi gerekmektedir.
- C) Felsefe kuramları arasında bilgi kuramı diğerlerinden önceliklidir.
- D) Bilginin kaynağına ilişkin bir kuram aynı zamanda bilginin imkân ve sınırlarına yönelik bilgiler de içerebilir.
- E) Felsefi bir metnin kendi içinde anlamlı bir yapı taşıması gerekir.

10. Epiküros'a göre erdem ancak doğru bir arayış için araçtır. Başlı başına bir değeri yoktur. Ancak mutluluğa hizmet etmesi bakımından değerlidir. Ana erdem olan bilgeliğin sayesinde birey hazları tartabilir, etkilerini değerlendirebilir ve bu açıdan aşırıya kaçmadan davranışta bulunabilir. Gereksiz duygu, düşünce ve isteklerden kurtulabilir.

Buna göre bilgeliğin bireyin yaşamına katkısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal faydayı ön plana çıkarma
- B) Acıdan kaçıp, haz peşinden koşma
- C) Ölçülü bir yaşam tarzı benimseme
- D) Sezgilerine güvenmeyi sağlama
- E) Doğrunun peşinden koşma

11. Aristoteles'e göre, devlet insanların ahlaki bakımdan gelişmelerini ve olgunlaşmalarını sağlar. Orta Çağ'ın bazı düşünürlerine göre devlet, Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcisidir. Liberalizm'e göre ise devlet bireylerin hak ve özgürlüklerinin koruyucusu ve teminatıdır.

Devlete ilişkin bu üç farklı görüşün ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların temel haklarının öncelikli görmeleri
- B) Özgürlüğü temele almaları
- C) Devletin bir eğitim kurumu olarak görmeleri
- D) İdeal bir devlet düzeninden söz etmeleri
- E) Devleti dini düzenin devamı saymaları

12. Bilim yapısı gereği ancak belirli bir alanın, belirli koşullarda ve belirli yöntemlerle elde edilmiş bilgilerinden oluşur. Bilmeye konu olacak alanlar ise evrende sınırsızdır. Bu nedenle her bilim, kendi konusunu belirlemek zorundadır. Hiçbir bilim dalı tek başına evreni açıklayamaz.

Bu görüşlere sahip bir kişi aşağıdakilerden hangisi ile çelişir?

- A) Bilim dalları ortak yöntemler kullanır.
- B) Bilimler birbiriyle sıkı ilişki halindedir.
- C) Bilimsel bilgi birikimsel bir süreç izler.
- D) Bütün bilimler temelde tek bir bilime indirgenebilir.
- E) Bilimler sınırsız evren karşısında birlikte hareket eder.

